

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger**1. Indledning**

1.1. Den overordnede baggrund for forslaget: Naalakkersuisutformandens taleret

Tidligere indeholdt forretningsordenen en bestemmelse, som gav medlemmer af Naalakkersuisut krav på at kunne tale, når medlemmet ønsker det.

I 2008 blev denne bestemmelse ophævet, efter forslag fra Forretningsordensudvalget, som fandt, at Naalakkersuisuts medlemmer ud over den taletid, de er givet til fremlæggelse af forelæggelsesnotater, svarnotater og afsluttende bemærkninger, bør deltage i debatten på lige fod med Inatsisartut's medlemmer – det vil sige alene med adgang til at fremsætte et antal opfølgende spørgsmål /bemærkninger af 2. minutters varighed.

Inatsisartut vedtog imidlertid under efterårssamlingen 2016 et beslutningsforslag (EM 2016/40), som pålagde Formandskabet for Inatsisartut at fremsætte ændringsforslag til Forretningsordenen for Inatsisartut, med den virkning at Formanden for Naalakkersuisut gives ret til at tage ordet til enhver tid.

Med det foreliggende forslag til ændring af forretningsordenen imødekommes denne Inatsisartutbeslutning delvist. Forslaget giver således Formanden for Naalakkersuisut mulighed for at afrunde forhandlingerne om det enkelte dagsordenspunkt, i tilfælde hvor forhandlingerne har givet særligt anledning hertil.

Forretningsordensudvalget opfordrede i sin betænkning vedr. beslutningsforslaget Formandskabet til i forbindelse med implementeringen at afklare, hvorledes den foreslåede taleret for Naalakkersuisutformanden skal indpasses i den gældende forhandlingsstruktur og de gældende taletider.

Den af Formandskabet foreslåede konstruktion har baggrund i denne opfordring. Det har været nødvendigt at implementere Inatsisartutbeslutningen i en form, som er forenelig med den nuværende forhandlingsstruktur.

1.2. Den overordnede baggrund for forslaget: Regler for Inatsisartutmedlemmers midlertidige fravær

Et medlem af Inatsisartut kan bevilges midlertidigt fravær i forbindelse med:

- Egen sygdom, af en forventet varighed af højst 14 kalenderdage.
- Fysisk forhindring, f.eks. på grund af aflyste eller udsatte flyafgange.

Den gældende § 8 i bilag 2 til forretningsordenen fastsætter, at midlertidigt fravær herudover kun kan bevilges i situationer, som efter formandskabets *skøn i væsentlighed må sidestilles med det pågældende medlems sygdom eller fysiske forhindring.*

Formandskabet har fundet, at der kan forekomme situationer, hvor det ville fremstå urimeligt at afslå en anmodning om midlertidigt fravær, men hvor den gældende formulering af § 8 skaber tvivl om, hvorvidt formandskabet kan meddele tilladelse.

Til eksempel kan nævnes en anmodning om midlertidigt fravær begrundet i et Inatsisartutmedlems ønske om at kunne deltage i en søn eller datter konfirmation, eller et Inatsisartutmedlems ønske om at kunne passe sine børn under ægtefællens hospitalsindlæggelse.

I praksis har formandskabet i et vist omfang bevilget midlertidigt fravær i sådanne eller tilsvarende situationer. Formandskabet har imidlertid fundet det ønskeligt, at hjemmelsgrundlaget for sådanne tilladelser præciseres.

2. Hovedpunkter i forslaget

a) Gældende ret

Naalakkersuisutformandens taleret

De gældende taletider giver ved behandlingen af lovforslag, beslutningsforslag og forespørgselsdebatter Naalakkersuisut taleret til fremlæggelse af forelæggelsesnotater og svarnotater, samt til afsluttende bemærkninger og i forbindelse hermed besvarelse af spørgsmål eller kommentarer fra medlemmer af Inatsisartut.

Herudover har Naalakkersuisutformanden (og øvrige medlemmer af Naalakkersuisut) i princippet adgang til at benytte muligheden for at stille spørgsmål eller fremsætte kommentarer til en ordfører eller forslagsstiller, på lige fod med ethvert medlem af Inatsisartut. Der er imidlertid i taletidsreglerne fastsat begrænsninger i antallet af spørgsmål eller kommentarer, de enkelte partier og Naalakkersuisut kan fremsætte. Ønsker Naalakkersuisutformanden at fremsætte spørgsmål eller kommentarer til en ordfører eller

forslagsstiller, må det således ske inden for den kvote, som er tildelt det samlede Naalakkersuisut.

Regler for Inatsisartutmedlemmers midlertidige fravær

De gældende regler i bilag 2 til Forretningsordenen for Inatsisartut sonderer mellem orlov og midlertidigt fravær.

Orlov kan bevilges et medlem af Inatsisartut i forbindelse med:

- Graviditet, fødsel eller adoption.
- Nærtståendes død eller alvorlige sygdom.
- Varetagelse af et hverv som medlem af Naalakkersuisut, medlem af Folketinget eller medlem af en kommunalbestyrelse, herunder som borgmester eller viceborgmester.
- Egen sygdom, som midlertidigt forhindrer medlemmet i at varetage sit hverv i en forventet periode på mere end 14 kalenderdage.

Medlemmer af Inatsisartut kan herudover kun bevilges orlov i helt særegne tilfælde, hvor det findes tvingende nødvendigt for medlemmet at kunne varetage presserende forretninger eller lignende presserende opgaver.

Midlertidigt fravær kan et medlem af Inatsisartut bevilges i forbindelse med:

- Egen sygdom, af en forventet varighed af højst 14 kalenderdage.
- Fysisk forhindring, f.eks. på grund af aflyste eller udsatte flyafgange.

Midlertidigt fravær kan herudover kun bevilges i situationer, som efter formandskabets skøn *i væsentlighed må sidestilles med det pågældende medlems sygdom eller fysiske forhindring.*

b) Forslaget

Naalakkersuisutformandens taleret

Det foreslås, at Formanden for Naalakkersuisut gives mulighed for, som sidste taler inden et dagsordenspunkts afslutning, at afrunde forhandlingerne om det enkelte dagsordenspunkt. Der er i forslaget til ny affattelse af taletiderne afsat 2 minutter hertil.

Det er i forslaget forudsat, at Naalakkersuisutformandens adgang til at afrunde forhandlingerne ikke udnyttes rutinemæssigt, men alene i tilfælde, hvor forhandlingerne har givet særligt anledning hertil.

Ordførerne gives i forslaget ikke mulighed for at kommentere eller stille opfølgende spørgsmål i forbindelse med Naalakkersuisutformandens afrundende bemærkninger.

Regler for Inatsisartutmedlemmers midlertidige fravær

Forslaget indebærer en præcisering af § 8 i bilag 2 til forretningsordenen. Det foreslås, at § 8 affattes på en sådan måde, at formandskabet (ud over de situationer, som er omfattet af § 7: det vil sige sygdom i op til 14 dage eller fysisk forhindring) kan meddele tilladelse til midlertidigt fravær i tilfælde, hvor anmodningen herom er begrundet i *tungtvejende familiære hensyn eller andre særlige omstændigheder, som efter formandskabets skøn ville gøre et afslag urimeligt*.

Nedenstående parallelstilling gengiver i oversigtsform de foreslåede ændringer, idet ændringerne i taletiderne (Forslagets § 1, nr. 1) dog ikke er gengivet:

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov	
<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I Forretningsorden for Inatsisartut af 12. november 2010, med ændringer af 22. september 2011 og 29. maj 2012, 28. maj 2015 og 1. juni 2016, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 8. Inatsisartut's Formandskab kan undtagelsesvis bevilge midlertidigt fravær uden for de i § 7 nævnte situationer, såfremt Formandskabet skønner, at situationen i væsentlighed må sidestilles med Inatsisartut-medlemmets sygdom eller fysiske forhindring. Bevilling efter denne bestemmelse kan kun meddeles fremadrettet.</p>	<p>2. I <i>bilag 2</i> affattes § 8 således:</p> <p>” § 8. Formandskabet for Inatsisartut kan uden for de i § 7 nævnte situationer undtagelsesvis bevilge midlertidigt fravær i op til 14 kalenderdage, såfremt en anmodning herom er begrundet i tungtvejende familiære hensyn eller andre særlige omstændigheder, som efter formandskabets skøn ville gøre et afslag urimeligt. Bevilling efter denne bestemmelse kan kun meddeles fremadrettet.”</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2</p> <p>Ændringerne træder i kraft 1. januar 2018.</p>

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der forventes ingen økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Der forventes ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Lovforslaget indebærer ingen konsekvenser for miljøet, naturen og folkesundheden.

6. Konsekvenser for borgerne

Lovforslaget indebærer ingen konsekvenser for borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Lovforslaget har ingen andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har ikke været i høring, idet det alene vedrører interne forhold.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at Formanden for Naalakkersuisut gives mulighed for, som sidste taler inden et dagsordenspunkts afslutning, at afrunde forhandlingerne om det enkelte dagsordenspunkt.

Der er i forslaget til ny affattelse af taletiderne afsat 2 minutter hertil.

Det er i forslaget forudsat, at Naalakkersuisutformandens adgang til at afrunde forhandlingerne ikke udnyttes rutinemæssigt, men alene i tilfælde, hvor forhandlingerne har givet særligt anledning hertil.

Ordførerne gives i forslaget ikke mulighed for at kommentere eller stille opfølgende spørgsmål i forbindelse med Naalakkersuisutformandens afrundende bemærkninger. Naalakkersuisutformandens særlige taleret / ret til at afrunde forhandlingerne bør udnyttes under hensyntagen hertil. Taleretten bør således ikke udnyttes til at rette udfald mod partier eller medlemmer, som taletiderne ikke giver mulighed for at tage til genmæle.

Til nr. 2

Bestemmelsen medfører, at formandskabet (ud over de situationer, som er omfattet af § 7 i bilag 2 til forretningsordenen: det vil sige sygdom i op til 14 dage eller fysisk forhindring) kan meddele tilladelse til midlertidigt fravær i tilfælde, hvor anmodningen herom er begrundet i tungtvejende familiære hensyn eller andre særlige omstændigheder, som efter formandskabets skøn ville gøre et afslag urimeligt.

Formandskabet vil ved vurderingen af, hvorvidt et afslag ville være urimeligt skulle vægte de familieære hensyn eller andre særlige omstændigheder, som konkret gør sig gældende, mod den pligt til at varetage sit hverv, som følger af, at hvervet er borgerligt ombud.

Som eksempel på situationer, hvor bestemmelsen vil kunne tænkes anvendt, kan nævnes et Inatsisartutmedlems ønske om at kunne deltage i en søn eller datters konfirmation, eller et Inatsisartutmedlems ønske om at kunne passe sine børn under ægtefællens hospitalsindlæggelse.

Eventuelle udgifter i forbindelse med det midlertidige fravær vil som hidtil skulle dækkes af det pågældende medlem selv. Et medlem, som f.eks. får tilladelse til at afbryde sin deltagelse i en samling for at kunne fejre sin datters bryllup i Sisimiut, vil således selv skulle afholde udgifterne til flybilletter og overnatninger, ligesom medlemmet ikke oppebærer dagpenge i fraværperioden.

Til § 2

Bestemmelsen angiver forslagets ikrafttrædelsestidspunkt.